

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za po leta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIV.

V Ljubljani 14. mal. serpana 1871.

List 28.

Pogled na 25letnico.

(Branó pri 3. mesečnem shodu katol. besednice 2. jul. 1871.)

(Konec.)

Da se je Slovensko o 25letnici morebiti pred vsimi drugimi skazovalo, in še zlasti Kranjsko, to bi bilo odveč popisovati. Obilni navdušeni popisi v Danici od vsih strani to zadosti spričujejo.

V Celovcu je bilo posebno ginljivo, ker med množico obhajanih 18. jun. je bilo veliko mladine.

Zastali niso tudi Hervatje. V Zagrebu je bila v nedeljo velikanska Božja služba, bral se je del papeževe okrožnice, nadškof je podelil papežev blagoslov. Bili so pričujoči tudi gospodje od deželne vlade. Vošilo v imenu nadškofa, kapitelna in duhovstva vse nadškofije so že poprej poslali v Rim. Tako se je godilo po vsem Hervaškem, in kolikor se je vidilo iz pastirskega lista, so dalmatinski škofje zbrali vso moč, da so 25letnico vredno preslavljali. (Zagr. L.)

V Senju so bile napovedane slovesnosti samo za v cerkvi. Prebivavci pa se vnamejo in vnamejo do žive gorečnosti. Vse po mestu kliče: „Papa je naš otac in učitelj, Krstov namjestnik; tko je uzanj, on uz Krsta; gdje on, taj cerkva; on je naša glava, tko želi bit bez glave, pada v bezdan; katolik sam samo s papom“ itd. — Poslali so v imenu mesta telegram kardinalu Antonelli-u. Tri dni poprej se je praznik z zvonovi napovedoval po vsih cerkvah in podružnicah. V saboto in v nedeljo se je tudi streljalo, in v nedeljo zvečer je bilo vse mesto zalo s cvetličjem olepšano in razsvitljeno, glasba spremljana z baklado in svetilkami je prišla igrat pred škofijo. Ob morji in po morji (po barkah) je bilo vse svetlo. Trikrat so pred škofijo odpeli papeževo himno, ter klicali slavo papežu, cesarju, škofu. Enako je šla glasba pred hišo papeževga podkonzula, ki je bila kakor škofova ozališana s papeževó zastavo in gerbom in sijala je lepo razsvitljena. Tukaj so odpeli in odsvirali papeževó himno odkriti in mu slavo klicali. Šli so nadalje k prelepo ozališanemu semenišu, enako svirali in peli, ter grejo še skoz mesto z neizrečeno veselím preslavljevanjem. — Podobno se je nadaljevalo veselje v nedeljo, 18. jun., hiše in ulice so bili tako okinčali, da so bile bolj pisane kot bele. V cerkvi so se zbrali pri velikem opravilu vsi častniki in vradniki, vsi zavodi z ljudstvom ter so napolnili vso cerkev. — Povabljeno je bilo k škofu na kosilo više častništvo iz vseh verst in pri obedu je na telegram, po papeževem vicekonzulu Akurti-ju poslani, prišel odgovor z blagoslovom od sv. Očeta. Nasledovala je mestna glasba s svojo godbo na tergu „Čilnici,“ o mraku so se pridružili bengalski in umetni ognji in okoli grada Nehaja itd. (Zagr. L.)

Tudi po družih slovanskih deželah se je papeževa slovesnost več ali manj častitljivo obhajala, po Češkem, Moravskem, Sleskem. Z Opave vé „Čech“, da iz vsih občin ondote okrajine prihajajo naznanila, da povsod so se z velikim navdušenjem slovesnosti opravljale, v večer pa so goreli kresi, pokali možnarji, razsvetlovale se hiše itd.

Na Velehrad, svetišče sv. Cirila je bilo prišlo o tej slovesnosti 20000 romarjev iz okolice, ki jih je vodil prelat Königsbrunn.

Tudi iz Litomeric na Češkem se lepe reči pripovedujejo, akoravno je menda tam silo opičarjev.

Konzistorij v Tarnovem v Galiciji je dal v spomin 25letnega jubileja papeževga podobo sv. Očeta iz marmorja izsekati, sedečega Pija IX na Petrovem stolu, in stala bode v stolnici za spomin. Veljala bo 1000 gl.

V Krakovem je bilo zunaj vladnih poslopij skoraj vse razsvitljeno.

V Pragi je bila zraven slovesnih opravil po vsih cerkvah popoldne 18. jun. imenitna procesija v Karolinski dol k ss. Cirilu in Metodu. Odveč bi bilo govoriti o Predarlškem in Tirolskem, akoravno je bil v Insbruku erc-liberalni župan razsvitljivo panal.

Kako se je godilo na Nemškem, po Belgiji, nazznanujejo dopisi gosp. dr. Sterbenca, ki nam jih tako pridno pošilja s svojega popotvanja za Danico.

K sklepu naj pridenemo še opombo o besedah: „Vidil je Petrove leta,“ ali pa: „Ne boš vidil Petrovih lét.“ —

„Non videbis annos Petri.“ — „Ne boš vidil Petrovih lét.“ Sv. Oče Pij IX so 16. jun. dopolnili 25 lét svojega gospodovanja na stolu sv. Petra, kar po sv. Petru še noben papež ni dosegel. Sv. Peter je bil namreč l. 42 o veliki noči po angelu rešen iz ječe v Jeruzalemu, in potem se je podal v Rim, od koder (če se je tudi vmes kaj v Azijo povernil) je vladal cerkev do l. 67, to je, do svoje smerti mučeniške 29. jun. Zgodovinska resnica je tedaj in ne samo izročilo, kakor piše „Blahovčst“, da je sv. Peter bil rimski škof in papež 25 lét, 2 mesca in nekaj (7) dni. To vé vsak, kdor je znan s svetopisemskim časoslovjem in zgodovino sv. Cerkve. (Liberalci, se vé, se s tim ne pečajo.) — Pravilo, ki je dozdej vsakemu papežu veljalo, je bilo: „Ne boš vidil Petrovih lét.“ To pravilo, ako se ostro šteje, se mora obrniti še na Pija IX, ker mu manjka še 2 mescev, da bi bil toliko časa v Rimu, kot je bil sv. Peter. Pa še več. Papeževanje sv. Petra moramo šteti naj manj od poslanja sv. Duha, odkar je Cerkev pričela svoje življenje, in to je bilo l. 34 po Kr. rojstvu. Po tem vse Petrovo vladanje znese 33 lét, in Pij bi potreboval še 8 lét, da bi vidil leta Petrove čisto in popolnoma. Vender če tudi teh ne doseže, je on po sv.

Petru med vsimi najdelj časa papeževal. Dosegel je tedaj Pij IX leta Petrovega vladanja v Rimu, ne pa še vsih dni dozdej, in da bi dosegel vse Petrovo vladanje tudi zunaj Rima, mu manjka še 8 lét in nekaj dni.

Govor M. Ilvarja pri 3. mesečni seji katoliške Besednice.

Prečastiti gospodje!

Vem, ko me tukaj vidite, da od mene prostega kmeta ne pričakujete učenega govora. Kaj tacega tudi ne namérjam. Vendar, ker imamo katol. polit. društvo, upam, da vam bo prav, ako tudi mi kmečki ljudje včasih povemo in očitno naznanimo, kaj od te ali une reči mislimo.

Danes bi rad spregovoril o nekih stvaréh, ki včasih v ovčjih kožah na kmete prilezejo, če dovolite.

Šv. Evangelij nas opominja varovati se lažnjivih prerokov, ki pridejo v ovčjih kožah, pa so vendar volkovi. Mi kmečki ljudje imamo večkrat priložnost skušati, da res ni brez tacih preoblečenih volkov, in sicer so včasih oblečeni v kožo gosposke ovce, včasih so pa kmečke ovce. Toda volk je volk, obleci ga, kakor ti je drago, in bati, varovati se ga je treba toliko bolj, kolikor bolj potuhnjen pride. Nekteri so taki, sicer kmečki ljudje, ki imajo z nejevernimi ljudmi po mestu opraviti, se od njih nalezejo kužljivih in lažnjivih naukov, vse njih spake za golo resnico sprejmejo, če so še tako bedaste, in jih potlej med ljudi trosijo. Praviijo včasih: „kakor sem kupil, tako prodám;“ tega pa ne pomislijo, da mišica se ne sme prodajati in z njo ljudi mamiti in moriti.

Nekaj je pa tacih, ki so kaj lét po šolah hlače tergali in zato si mislijo, da imajo nekaj več tiste „inteligencije“ v glavi, kakor pa drugi, ki niso nemškega abecednika „poštubirali.“ Ali čudno je, da taki možiceljni ljudém radi le kaj zanikarnega pripovedujejo, ne pa dobrega: je blezo res znamnje, da se niso nič prida naučili ter se le z zanikernostmi namesto s šolstvom pečali, in so zato šolo na kol obesili, ker imajo več glave za lažnjive preroke in šuntarje, kakor pa za šolo. Bral sem, da lažnjivi preroki imajo enega in ravno tistega očeta, ki se mu pravi napuh. To je res, pa velikrat imajo še očma zraven, ki se mu pravi polič; taki modrijani nič družega nočejo za resnico spoznati nego to, kar njih lastni razum pové in poterdi, ali k večjemu še to, kar se k poliču in pečenki priléze; vendar če jih poprašáš, zakaj ima deteljica ravno tri peresa, ali zakaj je kurje jajce nekoliko podolgasto, ti nobeden teh umnih in modrih prerokov ne bo vedil razložiti; le samo od Boga razodete resnice in nauke — te znajo v nič devati! Čuda, da nam tudi tega ne tajé, da je jajce podolgolično in deteljica s tremi peresci, ko vendar razlagati ne vedó.

Taki modrijani so v stanu ljudem vse verske resnice utajiti in nič ni tako svetega, da bi ne zasramovali, kadar prave lisce dobe, da jih poslušajo. Včasih se spravijo nad spoved in pravijo, da so jo duhovni iznašli. Jaz pa mislim, ko bi bili imeli duhovni sami kaj najti, bi bili iznašli kaj prijetnega zase, postavim z žensko „špincerati“, kakor Luter Martin; ne pa tako težavne naloge, da morajo zgodaj vstajati in po cele pol dneve in dolgo v noč sedeti na tesnem prostoru, na mrazu, ali pa v vročini se páriti in kuhati. — Od hudiča pravijo, da ni drugačnega razun namalanega; se vé, da potlej bi tudi Kristusa ne bilo družega kakor namalanega, ko pa vendar vsi vemo, da je Kristus hudiče izganjal. Je ne mara Kristus „namalane“ hudiče izganjal? — Od posta pravijo, da je le zarad ribjega lova. Se je mar tudi Kristus postil zavolj ribjega lova, ki ni

jedel ne rib ne mesa ne kaj družega skoz 40 dni? — Nečistost, ki se je še mnogim ajdom ostudna zdelala, nam hočejo celo že v čednost spremeniti, — menda prav zato, ker jim je na čednosti toliko ležeče? — Eui učenih gospodov vsilujejo rokomavžarski, ali kakor mu eni pravijo, cviláni zakon, — mi kmečki ljudje pa hočemo le samo taki zakon, s katerim zamoremo ostati katoličani in pametni ljudje; kdor se hoče ženiti in razženovati po tičeje in žabje, ali pa po cigansko, naj gre v hosto, ne pa med nas Slovence in katoličane. — Ti ljudje se bahajo s svojo lastno pametjo, ki je prav slaba; ali mi kmečki ljudje, ki nas tudi kdaj sreča zdrava pamet, smo prepričani, da Božja pamet je viša kot naša, toraj se podveržemo vsem naukom, ki nam jih je Bog razodel, kateri je stvaril tudi nam glavo, ne le liberalcem. Mi kakor udje kat. Cerkve oporekamo zoper take in vsake trosivce laži, ki na kmete hodijo ljudi motiti ali pa jih v mestu po kerčmah lové, ali kjer si bodi na priložnost preže, da bi jih zapeljali. Vera ni igrača, da bi jo smeli kaki svoboduarski vstavoverci po svoji domišljiji kovati.

Kristus je dal oblast le svoji cerkvi, to je, papežu, apostelnom in njih naslednikom, da smejo in morajo verske nauke razlagati. Mi kmečki ljudje želimo mir med vsemi, toraj je tudi naše serčno vošilo, naj se nihče v našo vero ne vtika, komur nič mar ni, posebno pa naj nikar ne dela pohujšanja med nami, če kdo pride po svojem poslu iz mesta ali od koder si bodi, potlej bomo z vsakim prijatli in dobri, kakor je dolžnost med kristjani.

In naj še to pristavim, kar ves kmečki stan naj bolj serčno želi: deželjska gosposka naj se pečá z deželskimi rečmi in gleda, da se nam naši davki, naše bremena zmanjšujejo; vérske reči in odrejo ljudi in mladine posebej pa naj cerkev obravnava, kakor je po božji naredbi; tako med cerkvijo in deržavo razpora ne bo, in potreben mir bode tudi takaj.

Imamo pa še marsiktere želje, ki so dobro znane po kmetih in se večkrat slišijo, pa se ne dá vse na enkrat razložiti. Za danes posebno želim, da bi vsi lažnjivi preroki ovcam pri miru pustili njih kože, sami pa šli za Grintovec spat, ali pa bob lušit.

Tri mesce na Jutrovem.

(Konec tega oddelka.)

LXIII.

Po 7 je jel veter precej močno zibati naš parobrod, zraven tega so imeli slabo oglje; toraj smo namesto ob 8 še le ob 11 dospeli v Smirno. V veliki skerbi, če tako sveti dan ne bom mogel maše dobiti ali pa maševati, sem se prepeljal berž berž, ko je bilo mogoče, v mesto in opráševal, kje je kaka cerkev ali samostan. Neki gosposki človek, menda kak frajmavtar, mi je dal lepo tolažilo na moje opráševanje, rekoč: „Questa roba io non mangio, — m—da...“ Odgovoril sem mu dalje gredoč: „Molto bello; ringrazio!“ Ta zanikarnež je bil ne mara ravno zavoljo bližnje procesije ves žolénat od jeze in nevošljivosti; slišal sem namreč pozneje, da tisto leto se je prvi pot obhajala tako slovesno. Kmalu sem naletel na velik kup ljudi, ki so bili vsi pokriti in so se zelo gnjetli proti enemu kraju. Dozdevalo se mi je, kaj bi utegnili biti, ker že poprej sem slišal zvonjenje; in res, ko se med ljudstvo zgnjetem, vidim tudi odkrite ljudi in spoznam, da po ulicah je procesija s sv. Rešnjim Telesom, ktera se je kmali potlej sklepala v kapucinski cerkvi. Vodil jo je sam vikári škof Vinc. Spaccapietra. Vse je bilo silo zamišljeno v procesijo. Tudi jaz grem nekaj časa za šolarji s procesijo v dosti čudni gnječi, ker vse ulice, vse okna, vse višave so bile polne

ljudstva, in z več višav so se kar vsipale cvetlice doli na procesijo.

Sklenilo se je opravilo z blagoslovom in z molitvami, med katerimi je bila tudi za papeža in v čast sv. Polikarpa, kateremu je kapucinska cerkev posvečena. Zopet oprašujem zavoljo maše skazovaje svoje pravice, in odkažejo mi do pričujočega vikšega škofa, ki mi precej dovolijo in me ob enem za drugi dan na kosilo povabijo. Tako se je dobro izšlo in rešen sem bil svoje stiske. Po maši so mi gostoljubni kapucini sami ponudili, da naj ostanem v samostanu, ker parobrod je imel še le čez dva dni dalje odriniti; imel sem toraj dosti časa dobro ogledati to mesto.

Br. Bernardo mi je popoldan po prav slovesnih večernicah skazal novo stolnico, ki je bila ravno dozidana, pa le kar zidovje tiče. Ima 3 ladije, na vsaki strani 5 kapelic in bode prelepa Božja hiša, ko bo z vsim dovršena. Potem sva ogledala cerkev čistega spočetja, pa domačo kapucinsko. Poslednja je prostorna in je bila dolgo časa naj večji na jutru, zdaj pa se povsod obširno dela in napredva.

Sploh je dobro vediti, da po turških okrajinah se mora zavoljo muslimske prenapetosti vsaka keršanska naprava prav hitro izdelati, da fanatizem ima manj časa repenčiti se. Kapucinski cerkvi so bili pred nekaj leti stolpič postavili v eni noči; neko drugo cerkev so bili sozidali v 43 nočeh in dneh; — priprava vsa mora biti že gotova, da kar berž skladajo. —

Kako se revežem mornarjem godi zastran skerbi za dušo in za zveličanje, naj to-le pojasnuje: Ko se je bil proti enajstém parnik ustavil, sem hitel kar sem le mogel, da bi se v čolnici berž prepeljal na suho, kar se pa ni dalo tako neutegoma doseči, ker še le po gotovosti, da ni kake kužljive bolezni na parniku, pride od krajne više oblasti povelje, da se smejo popotniki izbarkovati. V izgovor svojega hitenja rečem nekemu mornarju Dalmatincu: „še maševal nisem.“ On pa mi odgovori: „Kaj čete? Jaz še križa nisem storil pri tolikem dir-in-daju; kaj bo pa z menoj?“ — Bil je namreč dan sv. Reš. Telesa.

Smirna (bolje Zmirna, po turško Izmir, greško *Σμύρνα*) starodavno mesto, pod raznimi vladami, velikrat razdjano in zopet zidano, je od l. 1424 določno pod turško oblastjo. Keršanstvo se je bilo ondi zgodaj ustanovilo in sv. Polikarp je bil prvi škof, ki je bil ondi mučen l. 166. Nekdaj je bila Smirna preimenitno trgovsko mesto, imenovana kraljica male Azije; imela je glasovito govorniško in modroslovsko učilnico, prilastovala si je med drugimi mesti, da je domovišče Homerjevo, imela je tempelj in postavo (statvo) tega poeta. Dandanašnji pa je vse trgovstvo z drugotno slavo tega „bisera Jonije“ in „očesa Anatolije“ skoraj čisto ob tla, ali saj sence tiste slovečnosti nima, kakor svoje dni. Vendar pa mesto tudi dandanašnji ni brez lepote, zlasti po tako imenovanih „rožnih ulicah,“ po katoliškem oddelku in drugod, kakor tudi brez trgovine ne.

Smirna šteje do 200.000 duš, kacic 80.000 turkov, 60.000 razkolniških grekov, 14.000 katoličanov, 10.000 armenov, veliko hebrejev id. Kapucini, frančiškani, lazaristi (iz katerih reda je sedanji vikš škof), dominikani, imajo ondi svoje samostane in več ali manj svoje šole in dobrotne ter človekoljubne naprave. Usmiljene sestre imajo štiri vstave za šole, bolnike, zapušene itd. Tako dela tudi v tem mestu katoliška Cerkev največ, da bi se zaterta olika zopet povzdignila. — Med tem se pa po marsikterih deželah, ki jih je cerkev povzdignila iz blata, vse počenja, da bi z brezverskimi pedagogiji in raznimi napravami spodrinili od nekdanj poterjene samostanske odredišča in učilnice, ne le moške, ampak tudi ženske, in med vsim naj bridkejši reč je, da tudi taki

zoper cerkev delajo, ki jih dolžnost še posebno veže jo podpirati. Tarnal bode pač marsikdo, ko mu bodo nasledki mreene z oči potergali.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Lepo djanje. Gospodičina gr. Berta ima navado vsako leto o svojem godu eno revno deklico obleči. Letos bo to milost dosegla šolarica J. Babnik. Lepo se tako djanje dá slišati, še lepše ga je posnemati. H.

Iz Smlednika. A. K. Tudi naša slovesnost za 25-letnico sv. Očeta ni bila med zadnjimi. Kaj veličansko se je podalo, ko so zvečer 15. t. m. na starodavnem smledniškem gradu jeli pokati možnarji ob veselem kresu, kterega je med drugimi tudi grajšinska gospoda prišla gledat. Deleč okrog so se vidili zali kresovi, eden je gorel tam za Loko prav na verhu Blegaša. Da se je zlepo vbranimi smledniškimi zvonovi poprej delopust kaj veličastno glasilo, in da je domače zvonilo spremljalo vsih 7 podružnic, to se tako vé. V nedeljo se je opravilo slovesno, kar je bilo mogoče in tudi sv. obhajila se je obilno ljudi vdeležilo. Tudi v smledniškem gradu so imeli v nedeljo popolne lepo opravilo za sv. Očeta; v zali kapelici je č. o. Stare, todni domačin, v obširnem govoru popisoval življenje sv. Očeta in hvalil gorečnost za službo Božjo, potem pa imel pete litanije. Zraven domače gospe je bilo pričujočih tudi polno kmetijskih ljudi. — Grofinja Lazarinova je zares vse hvale vredna gospa s svojo ondotno rodovino, ki s svojim prepričavno-keršanskim življenjem tudi celi fari lepe zglede dajejo. Ko bi bila sploh gospôda tako vernega duha, koliko bolj bi bilo v mnogih ozirih v naši lepi deželi. — Naj tukaj pristavim še to, da smledniška duhovnija, ki ima že več duhovnov prav dobrega imena, ima zdaj 5 bogoslovcev, in ravno letos bodo tri nove maše, ako Bog dá. Preteklo nedeljo smo tudi prav slovesno obhajali patrona sv. Urha, kteremu se narod zlasti zoper merzlico priporočuje (naj tudi zanikarneži novi nejeverniki zoper na-pomočklicanje svetnikov nesramno žvekajo). Ljudstva je bilo toliko pričujočega, da je bila velika cerkev do čistega natlačena.

Iz Železnikov, 22. rožnika. — Dnevi od 15. do 21. rožnika 1871 so in bodo še dali zlasti katoliškim časnikom toliko gradiva za naznanila, da bi gotovo zmanjkovalo prostora vsakemu, karkoli jih izhaja, ako bi na drobno hotli razglaševati, kako so proslavljali te dneve narodi vesoljne zemlje, kjerkoli spoznavajo sv. Očeta Papeža kot višjega poglavarja katoliške cerkve. Da se tudi naši „Danici“ tacih sporočil na ostajanje ponudilo bo, nad tem gotovo nihče ne dvomi. Pa je po naših pičlih mislih tudi prav, da se take in enake dogodbe očitno naznanjajo, ker postanejo s tem kot živi častni spominki sedanjih časov, ter spodbudni izgledi za prihodnje rodove.* Naj sporočim toraj, kolikor je mogoče ob kratkem, v naslednjih verstah tudi slovesnosti našega terga o času zgoraj omenjenih dni. — Pervi očitni izraz občega veselja nad prereditko dogodbo, ki se je v dolgih blizo devetnajststoletjih še le vdrugeč včakala, — prvi očitni izraz veselja tedaj so 15. rožn., ko je opoldan Angelovo česenje zazvonilo, naznanili gromeči možnarji h krati raz dveh višin nad našim tergom. — Ob dveh popoldne se je blizo farne cerkve, tedaj zelo ravno ob sredi Železnikov in na takem mestu,

*) Želeti bi bilo, naj bi vsaka slovenska fara posebej dala „Dan.“ svoje sporočilo o slovesnostih Papež-Pijeve petindvajsetletnice; te sporočila naj bi se ponatisnile skupaj v eno knjižico, ki naj bi se ozaljšala na čelu tudi s sliko sv. Očeta Pija IX. To delce bi bilo za naše potomce gotovo velike vrednosti; priporočili bi ga pa tudi našim sedanjim liberaluhom, ki bi se utegnili iz tega prepričati, da resnica, pravica, katol. vera se ne dá tako lahko pokopati, kakor oni želé.

da služi na dve poti, postavil ličen križ s sv. britko Martro v spomin Papeževe petindvajsetletnice, kar bo naznanjal potomstvu tudi primeren napis. — Ko so ob 4 popoldne vbrano-doneči zvonovi jeli peti v stolpih naših dveh cerkvá slavo prihodnjemu dnevju, pridružil se jim je tolik strel, da se kaj enacega redko kje in redkokdaj čuje. — Ženstvo je snažilo póta, kakor k naj večjim praznikom. — Ob 6. uri je bila slovesna večernica kot v sklep osmine presv. Rešnjega Telesa. Da bi bila pa ta pobožnost tudi že v zvezi s prihodnjim dnevom, se je molil o tej priliki vpričo obilno zbranega ljudstva tudi veseli del sv. roženkranca za sv. Očeta. — Kar so gromeči možnarji oznanjevali že o poldan in pri delopustu, so ponavljali tudi zdaj pri večernici, pri večernem zvonjenju Ave-Marije in tudi ob 9. uri, kateri čas je bil odmenjen za pričetek javne osvečave in kateri glas je šel kot ustno izročilo od hiše do hiše. — Pred še kot je zamigljalo neštivilno lučic po oknih, zasvetil se je kres na „Mojsigradu;“ kmali za tim kres pod „Kovaškim verhom,“ in pozneje tudi še v „Snežóvniku.“ Da bi pa tudi naj višji hrib naše okolice, visoki Ratitovec, ne ostal ta večer brez luči, najel je bil neki tukajšen rojak šestero dninarjev, da so tudi tam gori napravili velik kres, ter ga zažgali na večer. Kakor sem omenil, se je ob 9 pričela osvečava našega terga. Ljudstvo je bilo od nekakega veselja vse kakor samo iz sebe. Staro in mlado, visoko in nizko, premožno in revno je kakor v procesiji hodilo po tergu ter ogledovalo, kakošno vneto je imel ta ali uni za bolj sijajno praznovanje tega večera. Viditi smo zamogli o tej priliki poleg navadnih in raznobarnih lučic tudi svitlopise (transparente), razsvitljene krogle (balone), vihrajóče narodne zastave, dva za ta večer nalaš postavljena slavoloka; — čuli pa tudi mnogotere slavoklice na sv. Očeta, prepevanje papeževe in mnogih drugih primerno-pobožnih pesem itd. Gromeče streljanje pa je odmevalo raz dveh homcev skor neprestano skoz celi večer še čez polnoči. K vsemu temu pa je bilo vreme neizrečeno prijetno, ozračje mirno, brez vetra, nebo pa jasno kot ribje oko. Menda ga oziroma vremena in prijetne toplote letos še nismo vékali tacega milega večera. — Naslednje jutro, 17. rožn., je pristopilo mnogo vernikov k sv. obhajilu; proti 7. uri pak je šla šolska mladina s svojo zastavo paroma iz farne v podružno cerkev, kjer se nahaja na velikem altarju med drugim tudi podoba Jezusovega presv. Serca. Tukaj so opravili vis. čast. g. kaplan sv. mašo v naslednji namen: „Železniška šolska mladina s svojim g. katehetom in učenikom vred voši k današnjemu dnevju po daritvi sv. maše Njih svetosti, svetemu Očetu Papežu naslednje: Naj bi vsemogočni Bog v svoji milosti odvezl odalej vse njihove težave; Jim dal v ljubem zdravju, sladkem miru in popolni zadovoljnosti preživeti Njihovo prihodnost, katero naj v Svoji neskončni dobroti podaljšati blagovoli na leta in leta; naj Jim dá gledati kmali kmali sv. katoliško Cerkev v popolni in slavni zmagi zoper vse njene sovražnike; in naj Jim poslednjič spremeni dosedanjo ternjevo krono v naj sijajni venec svojih Izvoljenih, v venec večne slave v sv. raju.“ — Šolska mladost je po svoji zmožnosti poviševala daritev sv. maše s prepevanjem primernih pesem, in k sklepu, se vé da, zapela tudi papež Pijevo himno. — Ker je ta dan praznovalo skor spleh vse naše ljudstvo kot velik zapovedani praznik, je bila druga slovesna sv. maša ob 10, in k sklepu so se odmolile litanije Matere Božje za sv. Očeta. Tudi med to slovesnostjo se je na dalč okrog razlegal odmev gromecih možnarjev. — V saboto, 18. rožnika, je veselo delopustno zvonjenje zopet pospremljeval mogočen strel, na večer so bile pa zopet mnoge znamenja ob potih lepo razsvitljene, in ta večer okoli 10 se je zažigal

poleg enega teh znamenj tu majhen umetni ogenj. (Rečemo majhen, ker kaj boljšega ni bilo na prodaj dobiti v vsi Ljubljani, akoravno je bil nalaš človek po to tje doli odposlan.) V nedeljo zjutraj ob slovesni juternici so se zopet neutrudni možnarji poskušali z drobnim priterkovanjem zvonov, kdo bo bolj na glas oznanjeval nastop častitljivega dneva. O 1/2 6 zjutraj se je zbralo 15 deklic in 20 dečkov; perve z venci krog glave, drugi s cvetnimi šopki na persih, v šolskem poslopju. Imeli so namreč le-ta dan pristopiti k prvemu sv. obhajilu. Da bi bili mladi Izveličarjevi svatje po mogočnosti odlikovani, je bilo sprednje lice šolskega poslopja ozaljšano s peterimi mlajčeki, iz vsakega čveterih sprednjih oken šolske sobe, kjer so bili mladi komunikanti zbrani, pa ste vihrali po dve narodni zastavi. Proti 6. uri je bila ta mladost v procesiji s prednašanjem cerkvenih bandér med strelom in priterkovanjem v cerkev pospremljena, ter med sv. mašo obhajana. Poleg prvo-obhajancev je pri tej priliki tudi še obilno število družih pobožnih duš prejelo sv. obhajilo. Slovesna velika sv. maša z zahvalno pesmijo je bila ob 10, in da tudi zdaj možnarji niso molčali, to je očitno. Pri obeh sv. blagoslovih, med povzdigovanjem in pri zahvalnici se je zažigal kar tako imenovani peloton-ogelj, kajti vsaki izmed obilnega števila možnarjev je skazati dal svoj gromoviti glas. Po mestih štejejo pri slovesnih prilikah po sto in en strel. Našim streljalcem kaj tacega ukazovati, bi bilo škoda za besede. Kdo bi bil pa od 15. do 18. rožnika vse to pri nas tudi štel, ker je berž ko ne več kot tisučkrat zadonelo iz ognjenih žrel na čast in slavo papeža Pija IX. Za čast Božjo in za preslavljenje veselih dogodb naši ljudje namreč nimajo navade s smodnikom skopuhati. —

V večer pred sv. Alojzijem bi bile imele biti še ene znamenja razsvitljene in zažigal bi se bil še umetni ogenj. Ali silno slabo vreme je to zaviralo. Bali smo se zelo, da poderl nam bo dež tudi napovedano šolsko slovesnost prihodnjega dneva, ki je bila kot sklep Papeževe petindvajsetletnice določena; vendar se je bilo k sreči čez noč razvedrilo. Imela je toraj sv. Alojzija jutro ob 6. šolska mladost sv. mašo, pri kateri je zopet sama s primernim petjem častila god svojega slavnega patrona. Pristopilo je nekaj malo šolskih otrok tudi o tej priliki k sv. Obhajilu. Po 7. uri je šla otroška procesija iz šole, ki je bila ta dan zopet z domorodnimi zastavami ozaljšana, na romanje k Materi Božji v Sušo v Zaliloški fari. Pridružilo se je bilo nježni mladini tudi mnogo odraslega ljudstva. Priromala pa je bila v Sušo po dogovoru tudi Zaliloška šolska mladost, in potem ko sta bila Soriška gg. fajmošter in kaplan ondi odmaševala, so opravljali poslednjič med otroškim petjem naš železniški v. č. g. fajmošter daritev sv. maše, ter ob sklepu odmolili še lavretanske litanije. Sklep je delala zopet papež-Pijevo himna. — Po skončanih teh pobožnostih ste šle Zaliloška in naša šolska mladina do tje gori, kjer se poti ločite, v vzajemnem sprevodu; tam pa ste se ločile, ter šle vsaka proti svojemu domu; kakor gor gredé, so tudi nazaj šli naši otroci ves čas pároma; pridši pak v Železnik so šli naravnost zopet v šolo, kjer je bila podeljena vsakemu štrúca iz belega kruha (dar neke dobrodelne mamice, ki so na ta dan že več lét naše šolske otročaje oveselili z enacimi milodari, — Bog jim plačaj!); v. č. g. fajmošter pak so razdali v dar in spomin onim šolarjem in šolaricam, ki so bile preteklo nedeljo pri prvem sv. Obhajilu, mične slike sv. Očeta Pija, ostali mladini pa drugačnih podob. Poslednjič je sledila še kratka molitev, in s tem so bile tukajšne slovesnosti Pijeve petindvajsetletnice skončane. Naj bi bilo vse to Bogu na čast, sv. Očetu Piju IX v veselje, nasprotnikom sv. vere in papeža pak, ako jim

kaj tacega ni po volji, za naš del svobodno tudi v to-
gogo in na kljub, ter v živi dokaz, da se smejo „aseku-
rirati“ na to, da bo gotovo vsim njim pred odklenkalo,
kakor da bi doživeli, da bi slovenski rod trobil v njihov
paganski rog. Papež-Pijeva petindvajsetletnica jim to
pač dovolj glasno oznanuje. — Z Bogom!

Rodoljub Podratitovski.

Izpod Pohorja, 2. jul. — Po vsih katoliških čas-
nikih se razlega glas preimenitne 25letne slovesnosti
našega preljubljenega zatiranega sv. Očeta Pija IX. V
veči slavo Božjo in počeseenje sv. Očeta si še jaz pre-
derznem oznaniti nekoliko slovesnost tudi iz naših kra-
jev. Prišel je zaželeni dan, predvečer 16. junija, dneva,
kterega se je veselil ves katoliški svet, hudobni zape-
ljani svet pa se je v ustnice grizel zavoljo gorečnosti
Slovencev do sv. Očeta Pija. Ko je ura 6 odbila, hitro
položim delo na stran, pa hajdi na Borek — danes
pervokrat v svojem življenju! V eni uri jo primaham
na verh tega hriba, najdem tamkaj obilno priprave za
kres, hitro še jaz tudi nekaj priložim, kmalo za mano
fantje prinesó še možnarje. Ljudstvo začenja v trumah
prihajati. Kakošna moč jih je vendar gnala na ta hrib?
Vse pripravimo v red. Ko Ave-Marijo odzvoní, se po-
sveti prvi kres v Brezji Čadramske. Potem so se za-
čeli prižigati po vseh bližnjih in daljnih krajih in sli-
šal se je mogočen strel možnarjev. Zdaj ga tudi mi
prižgemo v čast in slavo Papeža Pija IX; fantje so tudi
smodnika prinesli in so tičas obilno streljali, ko je kres
gorel. V naši mali Zr. fari so bili 4 kresovi. In zdajci
se nam je odperl prelep razgled gorečih kresov po ši-
rokem svetu; kamor koli se je oko ozelo, je vidilo kres
za kresom. Videli smo jih sicer tudi po kranjskih, koro-
ških, še sneženih planinah, celo tudi na Hervaskem. Po
naših bližnjih farah: Vitajni, Šentjungerti, Čodramljah,
Kebli, Tinji, Šmartnem, Bistriškem, po vsem Pohorju
in po hribih proti Mariboru jih je gorelo neizmerno
število; tudi iz dolin so kresovi pohorske pozdravljali.
Oh, kaj vesel je bil ta razgled! Po hišah male lučice,
zunaj pa kresovi, to je bilo tako prijazno gledati, ka-
kor na jasnem nebu velike in male zvezde. — Celó s
Ptujskega polja in Slovenskih goríc so se nam kresi
kazali. Čez 200 ljudi je bilo prišlo tačas na naš Bork,
ko je kres gorel.

Še gospodje lastnih premogokopnih jám iz Ljubnice
in njegovi jamski ogledniki so bili na tem hribu. Last-
nik jám je po rodu Francoz, drugi gg. so Lahí; čudno
veseli so bili tega razgleda in so močno občudovali to-
liko gorečnost Slovencev do sv. Očeta papeža Pija IX.

To je bil večer, kakoršnega dozdej še ne pomni
svet; to je bil večer pobožnim v tolažbo in veliko ve-
selje, liberalcem pa v strah in potepenje. — Tudi po
naših cerkvah se je obilno obhajala ta prezala sloves-
nost in v obilnem številu so pristopali k mizi Gospo-
dovi. Moram končati, moje pero je preslabo; da bi te
slovesnosti zadosti popisalo, ker še celo naši liberalci,
ki samo z enim očesom gledajo, so se splašili teh pre-
lepih slovesnosti in so se ta večer hitro spat podali,
boječi se, da bi še na drugo oko ne oslepeli. Tudi ti
zapeljani liberalni, — že veš kdo? — ki papeža psuješ
očitno, odpadnika Döllingerja pa hvališ: ali zdaj si
vender kaj vidil, koliko gorečnost ima slovensko ljud-
stvo do sv. Očeta, Pija IX, in da ti sovražnik papežev
nisi za nas in ne za naše otročiče, ki pohujšanje trosiš
z gerdim zabavljanjem.

Iz Šebrelj. S. — Pred več ko sto leti je še stala
blizo Šebrelj cerkvice, posvečena sv. Ivanu; tam je
bilo tudi pokopališče, kjer med mnogimi drugimi tudi
šest duhovnikov vstajenja v gospodu pričakuje. Toda
nemila osoda je cerkvico zadela, opuščati se je jela
Božja služba, je nehala in kmalo je prišlo, da so ne-

kteri celo s silo leš in streho raz cerkvice tergali. Stari
možje pa terdijo, da je hudobneže Božja roka zadela,
še tisto leto so se veči del vsi v večnost preselili. Še-
breljce je potem večkrat nesreča obiskala, med drugim
so v kratkem času trikrat pogoreli. Začeli so verli
Šebreljci misliti: narod vže posameznim junakom spo-
minke postavlja, ali bomo mar mi toliko svojih pred-
nikov brez spominkov pustili? Cerkvico hočemo sozidati,
jo zopet sv. Ivanu na čast posvetiti, tako napravimo
svojim prednikom lep spominek in sv. Ivan bo za nas
prosil, da nas Bog obvaruje časne in večne nesreče.
Res delo se je pričelo in že je cerkvice dodelana. Še-
breljci so se trudili na vse kriplje, žertvovali so blago,
denar, marljivo so delali, okolica, sosebno cerkljanski
okraj, jim je mnogo pomagala, celo od Gorice od du-
hovščine in družih poštenih duš je došla denarna pomoč.
25. jun. pa ostane v kroniki šebreljski nepozabljiv, ta
dan se je namreč cerkvice blagoslovila. Prečastiti cer-
kljanski dekan gosp. J. Jeram, spremljani od sedanjih
družih duhovnikov, so opravljali cerkveni obred. Bil
je najpervo blagoslov cerkvice, potem so g. dekan imeli
temelito za to svečanost sestavljeni govor in so zopet
pokazali, da so svojemu poslu kos. Oči skorej brezšte-
vilne množice so ves čas solze zalivale pri ginljivo-
podučivnem govoru. Po govoru je bila slovesna sv. maša,
zahvalna pesem, blagoslov in potem darovanje za cerkev.
Ljudstva je bilo od vseh krajev silno dosti, in ker je
vsak k darovanju šel, se je do 300 gl. milošnje nabralo.
Čast v. č. gosp. šebreljskemu župniku št. Kacin-u, da
je pod njegovim vodstvom cerkvice v tako kratkem
času dodelana. G. Tavčar v Idriji je zdelal prav lep,
snažen in ličen altar, delo je lepo in človek se misli v
nebeških višinah, ko ogleduje prelepi altar. G. Tavčar
je zopet pokazal, da ga narod zastonj z delom ne ob-
sipuje. Slava mu, dobro dela, pa po ceni. Okrog cer-
kvice je bilo vse polno lepih mlajev, po več krajih pred
cerkvico svečanosti primerni napisi, vreme za časa sve-
čanosti in Božje službe vgodno, vse se je godilo v naj
lepšem redu. Neki sivi starček mi je naravnost rekel:
če bo v nebesih tako fletno, pa smo dobri, prav veselí
me, da sem ta veselja polni dan včakal. Cast in hvala
vsim, ki so kaj k slovesnosti pripomogli, v sv. nebesih
jih čaka obilno plačilo. Sv. Ivan prosi za nas, da bo-
demo časno in večno srečni.

Iz sv. Križa poleg Kostanjevice, 24. rožn. — Prav
vesel dan je bil za nas 16. rožn., ko smo obhajali 25-
letnico sv. Očeta Pija IX. Pred ta večer so možnarji
čeznavadno pokali in imenitnost prihodnjega dneva na-
znanovali; svitli kresi, katerih je bilo gotovo 30, so temni
mrak razsvetlovali in rekete so v zračne višave visoko
ferčale, da je bilo veselje. Priterkovanje zvonov se je
razlegalo je po širjavi kakor bi klicalo zvestim sinom
sv. cerkve: „Bog živi še mnogo let sv. Očeta Pija IX!“
Res je bil krasoten večer; v sv. Križu so bile vse okna
okinčane in razsvitljene; kar nobena hiša ni ostala temna.
V petek, praznik presv. Serca Jezusovega, se je zopet
začela praznična svečanost z zvonjenjem in pokanjem
možnarjev. Peta sv. maša z blagoslovoma je bila zjutraj
ob 5, pri kateri je bilo obilo udov iz bratovšine presv.
Serca Jezusovega pri sv. obhajilu, ki so ga darovali za
sv. Očeta. Potem je bil slovesen obhod (procesija) k
Materi Božji v Bušečovas. Med potjo se je pelo in mo-
lilo. Kaj ginljivo je bilo pri prošnjah: „Sv. Marija, za
nas Boga prosi! in pa: da svojo sv. Cerkev vladaš in
ohraniš; da pastirja apostolskega in vse cerkvene sta-
nove v svoji sv. veri ohraniš; da sovražnike sv. Cerkve
ponižaš!“ Ljudstvo je z močnim glasom odgovarjalo:
„te prosimo, usliši nas!“

Veliko ljudstva se je bilo vdeležilo tega slovesnega
obhoda, da je bila precej prostorna cerkvice polna. Tam

je bila sv. maša za sv. Očeta s primerno pridigo, v kateri so domači g. kaplan govorili o življenju sv. Očeta, kako so jih sovražniki sv. Cerkve zmiraj preganjali in jih še preganjajo, so jim njih mesto poropali, in jih jetnika storili.

Na zadnje so nas spodbudovali k spoštovanju, ljubezni in vdanosti do sv. Očeta. Kako nas je pretresnilo, ko je zbrana množica za pridigarjem navdušeno zdihtnila in zavpila: „Bog ohrani sv. Očeta še mnogo let! Živeli, živeli Pij IX!“

V nedeljo, ko je bila zapovedana slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo, je bil kaj ginljiv dan. Otroci so prvičkrat sv. obhajilo prejeli, in skupno molili za sv. Očeta. Popoldan se je molil sv. rožnivenec za sv. Očeta. Ta slovesna 25letnica bo gotovo ostala vsakemu v živem spominu ves čas njegovega življenja. Bog živi in ohrani sv. Očeta še mnogo lét!

J. M., mizar.

Iz Goriškega. (Konec.) Da ne bom reči ponavljal in jemal preveč prostora, bom le važniši stvari poročal. Začela se je veselica z „Dolenskim stopajem,“ kterege je zložil za gosli in violon Br. Hugolin Sattner, frančiškanski bogoslovec I. leta. Godli so ga izverstno sami frančiškanski bogoslovci kostanjeviškega samostana. Učenci so pri ti besedi svojim učenikom, slavnoznanim čé. oo. frančiškanom novomeškim čast skazali!

Na to stopi na oder g. A. Carli, semeniški duhoven. V jedernatem latinskem nagovoru je naznanil boj sedanjega časa krepko. Vojaki iz dveh taborov, je rekel, si stojijo na smert in življenje nasproti. Katoličani se borijo pod zastavo Kristusovo, — brezštevilni nasprotniki pod poveljništvom peklenskih sil. Razvil je to nalogo v daljnem govoru. Prav živo je naslikal černe namere nasprotnikov kazaje na njihova ostudna dela, ki vsakemu pravu v obraz bijejo in v rimskem ropu l. l. kulminirajo. Prepričanje vsih nazočih je govornik izrazil, ko je omenil, da si je šla italijanska vlada v Rim grob kopat. Sklepovaje svoj govor kliče duhovne in neduhovne k banderu katoliške resnice, katero Pij IX. neomahljivo v rokah derži.

Pesmi, ktere so donele ta večer iz mladih gerl gg. bogoslovcev in br. frančiškanov, so vsacega poslušalca ganile in v globočino naj svetejših čustev potonile. Med petimi pesmami naj omenim „Peter Ti si skala“, samospjev za tenor (g. J. Kurinčič, drugoletnik), gosli, violo in violon. „Peter, Ti si skala“ je lep sonet, kterege je zložil Br. Ferdinand Premrl, frančiškan. Napev in glasba je pa Hugolinova.

Da so gg. pevci, spremljevalci na glasovirji in družih inštrumentih svoje častne naloge odlično izveršili, kazalo je gromovito ploskanje, ki ni hotelo prejenjati, dokler se niso bili večkrat „in corpore“ na odru predstavili občinstvu. Za latinskim govorom je bil slovenski. Govoril je četertoletnik g. Fr. Vidic o pervaštvu in nezmotljivosti papeževi. Dokazal je obojni preobsežni predmet, kolikor je čas pripustil, v kratkih, prav primerno izbranih stavkih iz vérstva, iz cerkvenega izročila in z razlogi zdrave — ne fosforovane — pameti prav popularno.

Laški govornik g. Grego, semeniški duhoven, je navdušeno slavo pel Piju IX., opisovaje vse znamenite dogodbe njegovega viharnege pa tako slavnega življenja.

Zadnji, hervaški govornik g. V. Spinčič, tretjeletnik, je kaj zgovorno obdelal predmet, koliko je stanovitnost papežev cerkvi koristila, ter prav zaznamljivo posebno serčne manj močnodušnim nasproti stavil. Dokazal je na pr., kako visoko je povzdignila cerkveno čast in oblast neomahljiva stanovitnost Gregorija 7., Pija 7. Po izgledu teh slavnih prednikov tudi Pij IX. rajše preganjanje terpi, kakor da bi lastno moč v prid brezverskih prekucuhov podrezal. Z apostoli ima za njih

krivične zahteve le eno besedo: „Ne moremo!“ Omeniti moram, da so bili vsi 4 govori prav za prav ena celota.

V obednici se je končala ta, za vse nazoče nepozabljiva, v pravem pomenu katoliška veselica z živimi podobami.

Vse točke so se tako neprekosljivo dobro iztekle, da je bil le en glas čuti — glas obče pohvale.

Med veselico so bili došli 4 telegrami: 1 latinsk od terzaških, 2 slovenska od ljubljanskih in mariborskih, in 1 hervašk od senjskih bogoslovcev. Vsi so bili z neprijenljivimi „Živijo“ in „Evviva“ klici sprejeti.

Ko je bilo zagrinjalo že padlo, se zahvali mil. g. baron Codelli, goriški prošt, v imenu vsih gostov mil. g. dr. J. Hrastu kot sprožilcu te svečanosti.

Ker je bilo vreme jako nevgodno, se niso mogle rakete spuščati na vertu, kakor je bilo namenjeno, ampak na dvorišču med 4 stenami je moral čarovni svit naznaniti okolo 10 zvečer konec veselice.

Nazočih je bilo blizo 400 mož iz vsih stanov. Počastili so bili osnovatelje besede s svojo nazočnostjo Nj. prevzvišenost preč. g. nadškof, mil. g. prošt; blag. gg. predsednik, podpredsednik katol. družbe, vodja gimnazijski — in sicer do konca, in drugi gospodje. Smemo reči, da je bila svetna in duhovska veljava iz Gorice zbrana. Videli smo tudi mnogo gg. učiteljev, pripravnikov učiteljskih in dijakov iz vikših gimn. razredov, posebno slovenskih. Duhovniki so bili tudi iz daljnih krajev nadvladkovine.

Sklepaje kličem gotovo v imenu vsih gostov: Slava prevzv., prečast., knezu in nadškofu, ki so svečanost blagovoljno privolili; slava gospodom, ki so spočeli to misel in so pomagali obelodaniti jo; slava gg. bogoslovcem, ki so edini dan v 19 stoletjih — sv. Peter ni bil venčan — dneva vredno, sijajno praznovali!

Trever, 24. jun. — Duri, ktere v mesto Trever — Trier — peljejo, imajo mogočen napis „Trevericam plebem benedicat Dominus et urbem“ in zraven ste podobi sv. Petra in Evharija, med njima pa napis „Treveris sancta.“ Te svetnice ni v pratiki ali v bukvah življenja svetnikov, sem nekomu djal, kdo je ta svetnica „Treveris?“ Vse mesto — mi odgovori — se imenuje sveto, ker je tukaj toliko ljudi za Kristusovo vero svojo kri prelilo, posebno ob času preganjanja kristjanov za cesarjev Maksimijana in Dioklecijana, in to preganjanje se vidi malano zunaj mesta v cerkvi sv. Pavlina, katero je že silno staro in vender tako okusno in dobro ohranjeno, kakor bi imelo še le nekaj lét. Posebno znamenit je križ na stropu, ki je tako malan, da kjer si, ga imaš pred saboj v pravi podobi. Napoleon prvi je hotel strop tako podreti, da bi ga bil v Parizu postavil; neki posebni sreči je pripisati, da se ni zgodilo. Gerb treverski je sv. Kristof z Jezusom na levi rami in v desnici z mogočno palico. — Nar lepša cerkev sv. Lovrenca se vsa obnavlja. — Okolica je rajska, in kake 3 četerti ure ob levem bregu reke Mozalje je hrib, višji kot ljubljanski grad; tam so l. 1866 postavili spomin Matere Božje, ki je 12 seznjev visok in ima veliko podobnost s šentjakopskim v Ljubljani, samo da je podoba Matere Božje kamnita in venec na glavi je dvanajestero okroglih pozlačenih jabelk namesto zvezd. Razgled od tod je na vse kraje do 7 ur daleč. Kdor pride v Trever, mu ne bo žal za to pot, samo želim mu lepšega vremena kot sem ga jaz imel. Malokrat imam lepo vreme, povsod me dež spremlja, pa kaj mene? kaj bo s pridelki! — Treversko mesto je papeževo 25letnico vredno obhajalo in tako vsa treverska škofija.

Magunec, 26. jun. To ni mesto Magunec ali Mainz, to je terdnjava; povsod kasarne, povsod polno vojakov, vojaške godbe. Tukaj so bili tudi naši vojaki do l. 1866

v posadki, zdaj pa so sami Prusi. Magunec ima kaj lepo lego ob reki Renu, ki tukaj mogočno in široko teče. — Med cerkvami je stolnica prva, v njej sem maševal; zvonika so poderli in zidajo nova. Ima premnogo spominkov, in je olepšana na vse strani z raznimi podobami svojih škofov, ki so imeli pravico rimsko nemškega cesarja kronati. — Cerkev sv. Štefana je na nar višjem kraju mesta; od tod je lep razgled nad Maguncem. Kako lepa je ta cerkev! In dasitudi ji je smodnik l. 1857 veliko škodil, so vendar vse lepo popravili. — Ko sem popraševal, kako so obhajali papeževo 25letnico, so mi djali: „Kakor se katoliškemu mestu spodobi.“ In kaj ne bi? Komu ni znano, kako moško in junaško se slavni magunški škof Viljem Eman. Ketteler potezujejo za pravice sv. Cerkve in kako pišejo o mnogih sedanost pretresajočih zadevah; obče ljubljen in spoštovan pastir so. — Dež ne neha; vso pot, ko sem se na parniku po Renu vozil, me je spremljal; njegove tovaršije sem sit; rad bi, naj bi me zapustil! —

Iz Rima naznanujejo, da skazovanja ljubezni ter vošila dobrih katoličanov se še vedno nadaljujejo, če tudi so praznovanja že minule. Samih vošilnih telegramov je do 29. jun. prišlo v Vatikan že veliko čez 11.300. Koliko tisučev in tisučev podpisov z vošili so prinesle pa razne poslanstva iz vsih strani svetá. 25. jun. je bila pri sv. Očetu deputacija 300 oseb samih umetnikov, slikarjev, podobarjev, stavbarjev, katerih vsak jim je podaril kako lastnoročno delo za vezilo. Ti spremišljeni, tibi gojivci umetnosti pač naj bolje vedó, kje ima in je vselej imela umetnija svoje zavetje in pribežališe. Te dela so bile razstavljene v Rafaelovi izbi z napisom:

PIE IX PONTIFEX MAXIME TUUM NOMEN
ARTES ET ARTIUM CULTORES
QUOS HONORIBUS ET PRAEMIIS ORNASTI
CONCELEBRANT
XVI CAL. QUINTILIS ANNO MDCCCLXXI
POSTERITATI COMMEMORANT.

Umetniki v adresi do umetniškega mecèna Pija IX med drugim zagotavljajo, da umetniki, z apostolskim blagoslovom poterjeni, nikoli ne bodo umetnosti oskrunili s tim, da bi jo stavili za suzinjo hudobnih strást ali pa za prilizovavko do tistih brezbožnih, ki so se prederznili svoje bogoskrunske roke stegniti zoper sv. Očeta in se zastonj pehajo jim vzeti lovore, ki lepšajo njih sivo glavo.

Kako častitljiv zgled so ti možje dali vsim umetnikom po vesoljnem svetu. Nič ni bolj zaveržljivega, kakor če se celo tako imenovane blage (žlahtne) umetnosti gerdim strastim ali pa roparskim idejam v sužnost zaveržejo, kakor se zlasti pri slikariji, podobarstvu, tudi poeziji (pesništvu) večkrat vidi. — Služijo pa temu besu tudi zlasti tisti kruholovci, ki po prodajališéh razstavljaje take nesramne dela, ki oči čednosti žalijo in veliko pohujšanja storé, ali celo s takimi spakami po svetu hodijo in lepe nrave (čedno zderžanje) narodov kvarijo. Ako se vradnije tako malo skerbne za občinsko čednost, da kaj tacega dopusté, je žalostno znamuje zanikarnih časov, in narod sam bi moral gnjušenje nad tem skazati, se ne vdeleževati, ampak protestirati. S poginom nravnosti pogine vse.

Razgled po svetu.

Eden tirolskih poslancev je mislil menda Beusta pobarati zastran zasramovanja tirolske deputacije v Rimu po garibaldovski derbali, pa je blezo zamudil. —

7456 rimskih gospá je podpisalo pismo do avstrijskega poslanca v Rimu, v katerem tožijo, kako se njim, njih možem in sinovom godí pod roparsko laško vlado, in prosijo, če ne more sam pomagati, naj

naznani to saj svoji vladi, kateri gotovo ne more vnémarno biti, da se v glavnem mestu katoličanstva katoličani z nogami teptajo. — Uboge žene ne mara ne vedó, da Beust ni katoličan? —

V Verzajlu so se imele pretečeno sredo pričeti vojne sodbe za 31.000 ljudi, ki so zaperti zavoljo hudobij, ki so se po Parizu godile. Upajo, da 16.000 jih bodo v 50dnevni preiskavi zamogli izpustiti; za ostalih 15.000 jim bo treba še naj manj leto in dan, da sodbe z njimi doveršijo. Pravijo pa, da jih še zmiraj zapirajo v Parizu in po okolici. V ulicah „Puebla“ so zasači skrivno družbo 19 nagnjusnih „liberaluhov“, ki se imenujejo „internacionalci“, kakoršne tudi na Španjskem zasledujejo. V hiši Champignolli-a, vodja v vojnem ministerstvu pod trinogom Cluseret-om, so dobili menda pismo od Garibaldovega sina Menotti-a, v katerem pariški komuni pomoč obeta, ako se more deržati do 24. junija.

Thiers, ki je zdaj na čelu francoske vladne mašine, je bojda sv. Očetu pisal pismo, v katerem omenja, da je slišal, papež menijo Rim zapustiti in na Francosko priti. — Če je to pismo resnično, ni nič družega kakor novo poterjenje, da osemdesetletni sv. Oče res nimajo nikogar, da bi se nanj opirali, kakor le svojo dobro vést, molitev vernih katoličanov in pa Boga v nebesih. Za nas je pa to novo poterjenje, da britkost na svetu še ni konec, ker še niso prišli mogočni k spoznanju, da krivica se ne smé terpeti.

Thiersovo piškavo in strahopetno modrovanje v tem pismu se na to-le razpetljava: O sveti Oče, če pridete, strašno veseli Vas bodo Francozi; toda, nikar ne hodite, jaz se potepuhov bojím, kajti tudi mi smo priznali laško tolovajstvo, — kaj pa da. — Presrečno bi bilo Francosko, če pridete, vsi narodi bi nam zavidovali to čast; toda, nikar nikarte! Italija bi se nad nami hudovala, in pa nekoliko po pravici (!!), in: mi smo v novih zadregah. — Vse dolžno spoštovanje se Vam bode skazovalo na Francoskem, sv. Oče! toda, tako dobro se Vam ne bo godilo, kakor pod gospostvom tolovajev, ki so Vas oropali, „zakaj berž ko na Francosko stopite, bode podverženi postavam, kakor vsak Francoz.“

Če Vas ti vzroki prepričajo, da ostanete, sem Vam porok, da bomo Francozi Vam pomagali, da se z Viktor-Emanuelom, svojim roparjem, lepo pobogate, — samo tega se varite, da ga v novo kaj ne razžalite.

Zdaj, ko sem Vam povedal, pa tudi jaz srečo vošim, da ste 25letnico obhajali, in ker ste za angleško kraljico najdelj vladali, se zna naše zaupanje v tako dolge Vaše skušnje še kaj pomnožiti.

Ko sem Vas tako potolažil v Vaši stiski, se poslednjič Vam veržem k nogam.

To je pomen, če so tudi besede bolj olišpane, in toraj bi vse pismo prej prištevali kakemu judovskemu časnikarju, kakor pa Thiers-u.

Iz Ljubljane. C. kr. duhovstvo. Odbor za vrvanje duhovske plače v državnem zboru je dokončal svoj predlog, kako naj bi se ta reč v red spravila. — Slišati je bilo o tej „gincleriji“ že marsikterih misel tudi na Kranjskem, ki pa niso bile dosti vgodniše kakor misli izverstnega časnika „Čech-a,“ kateri gratulira temu novemu cesarskemu in kraljevemu duhovstvu, ker precej na prvi pogled se vidi, da celi ta predlog na to méri, da bi se katol. duhovni postavili v taki, na c. kr. glavarje navezani stan, kakor so zdaj učitelji. Zlasti dve reči v tem predlogu uničujejo svobodo duhovstva, to je: K duhovnemu pa tirstvu se smejo klicati le osebe, katerih nraavno in de žavo-občinsko obnašanje je čisto brez graje; to se pravi, kdor hoče biti župnik, mora biti vstavoverec. Drugo govori o

v plivu države, ki se ima nji v prid razširiti pri oddajanju duhovnij. Molčimo pa o tem nadaljnem liberalnem napadu na vso svobodo Cerkve, na avtonomijo dežele, na pravico škofov, patronov, župnikov in na samosvojnost duhovstva. Ta predlog je pravo delice razkričevanega liberalizma, se vé, pogeslu: Svobodna cerkev v svobodni državi. Ob kratkem, pravi „Cech“ dalje, duhovstvo bi imelo prodati svojo svobodo za hlebec, duhovno dobroto za telesno, in ta hlebec bi se mu meril po kongruji, po slovensko tako, da bi mu bilo: „preveč za umreti in premalo za živeti.“ — Toraj upa, da vsi svobodomiselnji možje se bodo enoglasno uperili temu novemu nasilstvu zoper katoliško Cerkev.

Katoliška družba bode imela v god sv. Ane, to je 26. t. m., na Rožniku dve slovesni sv. maši, prvo ob 5 in drugo ob 7. Po obéh mašah bode darovanje ali ofer za ubožne. Ne le samo udje katoliške družbe, ampak tudi drugi verniki so priljudno povabljeni k tej slovesnosti in k darovanju za ubožne.

Odbor katol. družbe.

Hujših babjevercev in vrazolovcev ni na svetu, kakor so blatovski vitezi. Če jim judovsk ali mavtarsk list še tako neslane romane ali „vistorije“ piše, vse mu podpišejo za resnico in po vsih „kofehausih“ si pripovedujejo take blatarske pridige, kakor bi bile Božje razodenje. Ravno pa ker so razodenje zavergli, so jim liberalni časniki njih-evangelij; to je kazen za njih nejevero. Odpustki in svetinje so jim prav posebna prilgavica. Une dni je Tagblatt popisoval, kako — češ — so neki goljuhi svetinje ponarejali, in kar naravnost pravi, da tudi više duhovstvo (Cerkev) v Rimu „jančeje in zajčeje kosti prodaja za kosti malih keršanskih mučencev!“ — Kdor ima tako malo zaupanja do svoje Cerkve, ktera je milijone krat poterdila in poterjuje svoje Božje poslanje, ter verjame hudovoljnim sovražnikom vse njih romane, izmišljarije in pošastnosti: takim ljudem, se vé, da ni pomagati; pomagajo naj jim škandalobrivni časniki, ktere so si za svoj evangelij izvolili in jih vse kaj draže plačujejo, kakor pa verniki svetinje.

Tagblattovo znanje katekizma. Blatarski teolog pravi, da katol. Cerkev je do jul. 1870 bila brez nezmotljivosti prava cerkev. — To smo še le iz Tagblatta slišali, sicer je vsak katekizem vselej učil, da Kristusova cerkev je v verskih naukih nezmotljiva. Ta krehač, ki še toliko katikizma ne vé, kolikor ga otroci znajo, ki so za prvo spoved podučeni, taki nevednež hoče potem nas vere učiti. — Če bi pa s svojim zvekanjem tudi le papeževo nezmotljivost hotel zaznamnjati, njegovo rogato modrovanje ni manj neslano in bedasto, ker djansko so od sv. Petra pa do zdaj škofje in vsi verniki pri papežu razlage in pojasnjenja iskali v vsem, kar jim je bilo v veri ali nravi nejasnega.

Na undanje opombe o šolstvu je v „Narodu“ nekaj odgovarjal „slovensk šolnik;“ pa vse odgovarjanje je nekako spoznavanje in priznavanje, da brez duhovstva šolski voz ne teče dobro. Dopisnik je povdarjaje povedal, da spraševanja so se nekako pohujšljivo opravljale, odkar ni daril in odkar je prišlo šolsko nadzorstvo v neduhovske roke. Se vé, da „slov. šolnik,“ zaljubljen „v dobroto“ novošgnega šolstva, nepriliko zopet „pripisuje nekterim nagajivim in svojeglavnim duhovnom,“ kateri nočejo pomagati k blišu nezmožne novešolske ére, toda nikakor ne iz nagajivosti in prenapetosti, temuč zato, ker je odmaknjeno katoliško načelo, kar so sv. Oče Pij IX izrekli in smo že dosti povdarjali.

Naj bolj zabeljena pa je zadnja; poslušajte: „Stare,

javne spraševanja so bile zgolj „komedije,“ slepo mehanično delo, prazna muka za učence in učenike?“ — Dvomim, gospod „slovenski šolnik,“ če Vam bodo Vaši tovariši za to hvaležni, da ste jih za bivše glumače počastili, in jih še le zdaj morda imate za prave samosvéstne in svobodne gospode, ko „imajo po novi naredbi čez glavo veliko in preveliko oglednikov,“ kakor sami pravite, ter vedno eden drugemu lahko vrata podajajo in pričajo, koliko zaupanje ima novi šolski princip do svojega učiteljstva?

Za pretiranja, da se po Daničinem nauku „pridni mladini ne more napravljati nobenega veselja, da se mora terdo povijati do 12. in 14. leta“ itd., na očitanje o brekovanju, — za take rečimimamo odgovora. Kdor je hotel razumeti, je razumel. Ker se je menda zamerilo, da undan ni Danica maše omenila na Rožniku, ki so jo imeli učenci pri svojem izhodu, naj se tu dostavi.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. Č. g. And. Petek, duh. pom. v Škocijanu, je dobil faro na Polšniku. — Umerl je preč. g. Jož. Rozman, dekan v Trebnem, 10. jul. in fara je razpisana 12. jul.

V Lavantinski škofii. Čast duhovskih svetovalcev se je podelila čast. gospodom: Jož. Simoniču, župniku v Središču; Lovr. Hergu, župn. v Lembahu; Ant. Frölichu, velik. župniku na Slatini. — Podeljene župnije: Čast. g. Jož. Žehel je postal župnik pri sv. Petru v Savinski dolini; Ant. Gabrič pa pri sv. Petru v Medvedovem Selu. — Prestavljeni so čč. gg.: Mat. Pogelšek za provizorja v Luče; Jan. Šribar za kaplana k sv. Jurju pod Rifnikom; Jan. N. Kunaj za kapl. v Ljubno. — Umerli so preteklo četertletje čč. gg.: Jož. Treplak, župn. v marib. predmestni župniji sv. Magdalene; Ant. Pirtovšek, župn. v Remšniku; Ant. Wolf, župn. pri sv. Petru v Medved. selu; Ant. Pohleven, kaplan pri sv. Janži na Drav. polju; Jan. Kerpan, zlatomašnik in dosluženi vodja Mariborske gimnazije, v 84. letu svoje starosti. — Razpisana je župnija na Sladki gori do 12. avg., ker so tamošnji g. župnik A. Veres od župnije odstopili. (Sl. G.)

V Goriški nadškofii. Č. g. Fr. Stepančič, dozdanski kooperator v Dornberki, je postal koop. v Rehenberki. — Umerla sta: Preč. g. Jož. Spridion, korar, in č. o. Alojzij Marija Juretič, kapucin — senior provinciae. R. I. P.! —

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. S Svete gore 18 gl. 53 kr. — Iz Podl. 3 gl. 60 kr. — Iz Mengša 4 gl. v sr. (v zadnjem listu po pomoti izpušeno). — Tretjoredniki sv. Frančiška v Kamniku darujejo sv. Očetu Piju IX: 36 gl. v pap. in 2 gl. v sreb. Vsi prosijo apostoljskega blagoslova, da bi mogli zapovedi Božje iz ljubezni do Boga prav natanko spolnovati in naj višemu v veri nezmotljivemu Pastirju do smerti zvesti ostati. — Iz Svibnega 15 gl. s prošnjo, da bi sv. Oče blagoslovili celo faro. — Dušni pastir v Mavčičah s čedo vred sv. Očetu za 25-letnico 25 gl. v pap. in 10 dvajsetic st. den. v sr. ter prosijo sv. blagoslova za srečno zadnjo uro. — Fara Dragatuš pošlje sv. Očetu 13 gl. o častitlj. 25letnici s serčnim vošilom: Naj bi bili sv. Oče berzo rešeni iz rok zakletih trinogov po brezkončni milosti Božji; nam pa naj skrivnostni Bog po blagoslovu sv. Očeta dodeli stanovitnost v veri in srečni izid s te pohujšljive in krivične zemlje. — Iz Cerkelj nekdo 1 gl. — Iz Potojne po preč. g. dek. 12 gl. — (Dalje nasl.)